

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย
สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1**
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS EDUCATIONAL INSTITUTION
GROUP CITY 2 UNDER THE OFFICE OF LAMPANG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

¹ณัฐพงศ์ กุญชร, ²จूरีย์ สร้อยเพชร และ ³วรลักษณ์ ศรีกันทา
¹Natthapong Kunchorn, ²Juree Sroypet and ³Waraluk Sriguntha

¹นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเนชั่น

Received: 2025-11-21

¹Master of Education Program Students, Nation University, Thailand

Revised: 2025-11-25

¹Corresponding Author's E-mail: ppongespresso@gmail.com

Accepted: 2026-01-10

¹เบอร์โทร: 096-698-0189

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษา 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสถานศึกษาใน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 246 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารงาน 5 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาโท และเคยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับดี จำนวน 5 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศการสอน โดยเพศมีผลต่อภาวะผู้นำเฉพาะด้านการนิเทศการศึกษา ขณะที่ระดับการศึกษามีผลต่อทุกด้าน ส่วนประสบการณ์ทำงานไม่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ

2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 6 ด้าน ได้แก่ 1) การนิเทศการศึกษา เน้นการนิเทศแบบพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้คำปรึกษาแทนการจับผิด ส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 2) การ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

พัฒนากระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 3) การพัฒนาสื่ออุปกรณ์ สนับสนุนงบประมาณ พัฒนางค์ความรู้ บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ 4) การวัดและประเมินผล สร้าง Rubric ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินเพื่อพัฒนา 5) การนิเทศการสอน ดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยรูปแบบหลากหลาย ส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าการวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนงบประมาณและเวลา สร้างวัฒนธรรมการวิจัยและนวัตกรรม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน; กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2

Abstract

This study aimed to: 1) investigate and compare the instructional leadership of school administrators in the City 2 Educational Institution Group under the Lampang Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, educational level, and work experience; and 2) identify approaches for developing administrators' instructional leadership. The population consisted of 246 teachers from 11 schools, while five school administrators with at least five years of administrative experience, a minimum master's degree, and external quality assessment results at the "good" level or higher served as interview informants.

The findings revealed that:

1) The overall instructional leadership of school administrators was at a high level. The dimensions, ranked from highest to lowest, were development of teaching and learning processes, learning assessment and evaluation, development of instructional media and materials, educational supervision, research for educational quality development, and teaching supervision. Gender significantly affected instructional leadership only in educational supervision, whereas educational level affected all dimensions. Work experience did not significantly affect instructional leadership.

2) The approaches for developing instructional leadership in the six dimensions were as follows: 1) educational supervision emphasized systematic developmental supervision, consultative support, and Professional Learning Communities (PLCs); 2) teaching and learning process development focused on student-centered learning, the use of innovation and technology, and the development of 21st-century skills; 3) instructional media and materials development emphasized budgetary support, knowledge development, integration of local wisdom, and systematic evaluation of effectiveness; 4) measurement and evaluation focused

on rubric development, diverse assessment methods, and formative assessment; 5) teaching supervision emphasized systematic supervision, diverse supervisory approaches, and Professional Learning Communities (PLCs); and 6) research for educational quality development promoted teachers' awareness of the value of classroom research, supported funding and time allocation, and fostered a culture of research and innovation.

Keywords: Academic Leadership; Basic Education School Administrators; Muang 2 School Network

บทนำ

กระแสการพัฒนาและการแข่งขันของโลกในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง กระทั่งต่อด้านสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี โครงสร้างองค์กรและกลยุทธ์การบริหารจัดการ โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการเทคโนโลยี ได้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านภาวะผู้นำและกลยุทธ์การบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรสามารถรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถดำเนินการบริหารจัดการศึกษาให้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้นั้น นอกจากจะปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ยังต้องแสดงบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้นำด้วย คือ มีความรู้ความสามารถในการใช้ปัญญาชี้นำ เพื่อปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อองค์กรและต่อตนเอง โดยอาศัยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ ผู้นำต้องแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นผลรวมของบุคลิกภาพ เช่น ลักษณะทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและมนุษยสัมพันธ์ในฐานะของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถใช้ปัญญาชี้นำ และเป็นต้นแบบที่ดีด้านการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำทางการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นการแสดงออก โดยอิสระที่มีผลดีต่อผู้อื่น หรือสังคม เช่น การตัดสินใจ การจูงใจให้คนทำงาน การแสดงออกทางความคิด การพูด พฤติกรรมทางอารมณ์ การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม เมื่อพิจารณาบริบทของความเป็นผู้นำทางการศึกษา จะพบว่า บทบาทของผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำให้คำปรึกษาหารือในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม การเป็นผู้จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตามตัวแบบหรือตัวอย่างที่ดี การเป็นผู้พัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ขององค์กรหรือสังคม และเมื่อตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการเรียนการสอน ดังนั้นจุดมุ่งเน้นและเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องแสดงบทบาทสำคัญในเชิงวิชาการ มีความเข้าใจและรับผิดชอบการเรียนรู้ของนักเรียน มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่เป็นวิชาชีพของตนอย่าง

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ลึกซึ้ง สามารถใช้ในการให้คำแนะนำให้ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ความรู้ในสาขาของตน เพื่อการอธิบายเหตุการณ์ และจัดสถานการณ์ ให้เกิดผลดีต่อองค์กร และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอด ถึงสามารถให้คำปรึกษาเพื่อ แก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้สำเร็จในระดับหนึ่ง รวมทั้งมีผลงานเป็นที่ยอมรับ มีการพัฒนานวัตกรรมเชิงวิชาชีพและมีผลงานเผยแพร่ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะต้องมีความรอบรู้ เฉลียวฉลาด อารมณ์มั่นคง มีคุณธรรมและจริยธรรมสูง และมีมนุษยสัมพันธ์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Kongthiang, 2018)

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 11 สถานศึกษา ประกอบไปด้วยสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทำให้บริบทในสถานศึกษาขนาดต่างๆ มีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน และมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 ทั้ง 4 รายวิชา บางสถานศึกษา และบางรายวิชา ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (National Institute of Educational Testing Service [NIETS], 2025) ดังนั้นจึงต้องใช้ศักยภาพของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ และการพัฒนาครูในด้านวิชาการเพื่อสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เพื่อได้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของงานวิชาการ รวมไปถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยและนำพาการศึกษาของประเทศไทยให้มีการจัดการศึกษาที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัย ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 246 คน กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มประชากรทั้งหมด

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการนิเทศการศึกษา (2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน (3) ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน (4) ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน (5) ด้านการนิเทศการสอน (6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's) (Srisa-ard, 2017: p. 121)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดของผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) จำนวน 3 ท่าน พบว่าข้อคำถามใช้ได้ โดยมีค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00

2. ผู้วิจัยดำเนินการยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเนชั่น

3. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนในโรงเรียน ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน โดยพิจารณาความเข้าใจในคำถามด้วยการนำแบบสอบถามมา ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งเป็นการหาค่าความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) โดยครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.987

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

4. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น ถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านปงสนุก 2) โรงเรียนวัดน้ำโหลง 3) โรงเรียนแม่ก่งวิทยา 4) โรงเรียนบ้านทุ่งกล้วย 5) โรงเรียนวัดบ้านฮ่อง 6) โรงเรียนวัดบ้านสัก 7) โรงเรียนบ้านแม่เฟือง 8) โรงเรียนวัดค่ากลาง 9) โรงเรียนบ้านสบค่อม 10) โรงเรียนทุ่งฝางวิทยา และ 11) โรงเรียนวัดทุ่งไ้

เพื่อขออนุญาต ในการตอบแบบสอบถาม โดยการแนบ QR Code แบบสอบถามเป็นลิงค์ในการตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form

5. เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 246 ฉบับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จาก Google Form ที่ได้รับกลับมา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยใช้สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าที แบบ Independent samples t-test

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ข้อมูลการวิเคราะห์สถิติ F-test

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มีรายละเอียดดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ที่ประสบการณ์บริหารงาน 5 ปีขึ้นไป จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และเคยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับดี จำนวน 5 คน

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา เมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง วิทยฐานะ และประสบการณ์ทำงานสายบริหาร

ตอนที่ 2 แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการนิเทศการศึกษา (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (3) ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน (4) ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน (5) ด้านการนิเทศการสอน (6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1) ดำเนินการการสัมภาษณ์ เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

2) บันทึกผลการการสัมภาษณ์ และแยกประเด็นเป็นรายด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง โดยการนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นของ แนวทาง ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน และหาความเชื่อมโยงของ แนวคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำมาสรุปผลแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 246 คน เป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.79 และเป็นเพศหญิง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 88.21 ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 63.41 รองลงมา มีการศึกษาสูงกว่าระดับ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ปริญญาดรี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 ประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 39.02 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10-20 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 และมีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 24.39 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษา สรุปผลได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยรวมรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	N=246		อันดับที่	แปลผล
	μ	σ		
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.53	0.69	1	มากที่สุด
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	4.47	0.74	2	มาก
ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.37	0.73	3	มาก
ด้านการนิเทศการศึกษา	4.30	0.72	4	มาก
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.29	0.77	5	มาก
ด้านการนิเทศการสอน	4.28	0.74	6	มาก
รวม	4.37	0.68		มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยรวมรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\mu = 4.37$, $\sigma = 0.68$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด $\mu = 4.53$, $\sigma = 0.69$ รองลงมา คือ ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน $\mu = 4.47$, $\sigma = 0.74$ ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน $\mu = 4.37$, $\sigma = 0.73$ ด้านการนิเทศการศึกษา $\mu = 4.30$, $\sigma = 0.72$ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา $\mu = 4.29$, $\sigma = 0.77$ และด้านการนิเทศการสอน $\mu = 4.28$, $\sigma = 0.74$ ตามลำดับ

เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษา สรุปผลได้ตามตารางที่ 2-4 ดังนี้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	เพศ	จำนวน	μ	σ	t	Sig.
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	ชาย	29	4.55	0.48	0.172	0.713
	หญิง	217	4.53	0.72		
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	ชาย	29	4.37	0.46	-0.717	0.202
	หญิง	217	4.48	0.77		
ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	ชาย	29	4.41	0.52	0.253	0.954
	หญิง	217	4.37	0.75		
ด้านการนิเทศการศึกษา	ชาย	29	4.28	0.40	-0.088	0.038*
	หญิง	217	4.30	0.75		
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ชาย	29	4.29	0.65	-0.004	0.848
	หญิง	217	4.29	0.79		
	หญิง	217	4.48	0.77		
ด้านการนิเทศการสอน	ชาย	29	4.41	0.50	0.999	0.386
	หญิง	217	4.27	0.77		
รวม	ชาย	29	4.39	0.48	0.109	0.764
	หญิง	217	4.37	0.70		

*sig < 0.05

จากตารางที่ 2 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เพศมีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็น ด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	ระดับการศึกษา	จำนวน	μ	σ	t	Sig.
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	ปริญญาตรี	156	4.59	0.53	1.979	0.001*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.42	0.90		
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	ปริญญาตรี	156	4.60	0.45	3.215	0.000*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.23	1.03		
ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	ปริญญาตรี	156	4.41	0.54	0.934	0.001*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.31	0.97		
ด้านการนิเทศการศึกษา	ปริญญาตรี	156	4.37	0.52	1.719	0.000*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.18	0.97		
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ปริญญาตรี	156	4.37	0.63	1.983	0.012*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.15	0.95		
ด้านการนิเทศการสอน	ปริญญาตรี	156	4.39	0.58	2.714	0.012*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.10	0.93		
รวม	ปริญญาตรี	156	4.46	0.47	2.173	0.000*
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	4.23	0.92		

*sig < 0.05

จากตารางที่ 3 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	Between Groups	2.188	2	1.094	2.299	0.103
	Within Groups	115.638	243	0.476		
	Total	117.825	245			
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	Between Groups	0.082	2	0.007	0.074	0.929
	Within Groups	133.998	243	0.551		
	Total	134.079	245			
		Between Groups	0.925	2	0.463	0.419

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ด้านการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการ สอน	Within Groups	128.638	243	0.529		
	Total	129.564	245			
ด้านการนิเทศ การศึกษา	Between Groups	2.601	2	1.301	2.507	0.084
	Within Groups	126.098	243	0.519		
	Total	128.700	245			
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	Between Groups	2.881	2		2.465	0.087
	Within Groups	142.035	243	0.585		
	Total	144.917	245			
ด้านการนิเทศการสอน	Between Groups	0.014	2	1.441	0.013	0.987
	Within Groups	134.707	243	0.007		
	Total	134.721	245			
รวม	Between Groups	0.619	2	0.310	0.673	0.511
	Within Groups	111.865	243	0.585		
	Total	112.484	245			

*sig < 0.05

จากตารางที่ 4 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ด้านประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ซึ่งผู้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์การสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1) ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ตลอดจนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผ่านการส่งเสริม สนับสนุน และออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนในบริบทที่แตกต่างกัน

3) ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด และตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

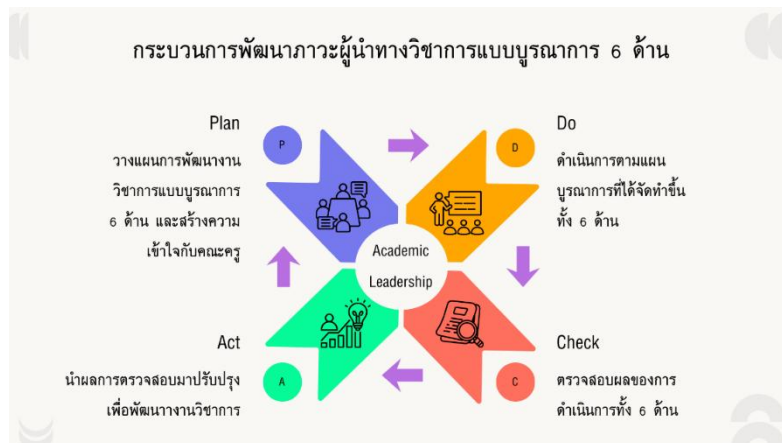
วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

4) ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญต่อการวัดและประเมินผลการเรียนในฐานะเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เพียงเพื่อการตัดสินผลสัมฤทธิ์เท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพ

5) ด้านการนิเทศการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอน เนื่องจากการนิเทศการสอนเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการแบบบูรณาการ 6 ด้าน

กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติ

P-Plan การวางแผน มีการจัดทำแผนบูรณาการ 6 ด้านที่สอดคล้องนโยบายการศึกษา สร้างความเข้าใจร่วมกับคณะครูผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละมิติอย่างชัดเจน

D-Do การปฏิบัติ ขับเคลื่อนทั้ง 6 ด้านแบบบูรณาการ (Integration)

ด้านที่ 1 ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นขั้นตอนวางรากฐานคุณภาพการสอนทั้งโรงเรียน มีการสร้างปฏิทินนิเทศที่ต่อเนื่องโดยใช้แนวทาง "พัฒนา ไม่ใช่ตรวจสอบ" และมีการจัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นประจำ

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนที่ทำให้การเรียนรู้มีชีวิตและเข้าถึงผู้เรียนจริง มีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ Active Learning และ Project-based

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

Learning มีการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนรู้ และมีการสนับสนุนทรัพยากรและการอบรมครูอย่างเต็มที่

ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นการเพิ่ม “พลัง” ให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อร่วมกับครูทุกกลุ่มสาระ จัดหาอุปกรณ์ดิจิทัลและระบบอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัย และบูรณาการแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นกับเทคโนโลยี

ด้านที่ 4 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาครูและนักเรียนอย่างแท้จริง ใช้การประเมินหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา

ด้านที่ 5 ด้านการนิเทศการสอน เป็นการเสริมความมั่นใจและทักษะวิชาชีพครู มีการลงพื้นที่สังเกตการสอนตามแผน ให้ข้อเสนอแนะแบบสร้างสรรค์ทันที และมีการจัดระบบพี่เลี้ยงเพื่อการพัฒนาต่อเนื่อง

ด้านที่ 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาว่างยั่งยืน และต่อยอดองค์ความรู้ การสร้างความตระหนักว่าวิจัยคือส่วนหนึ่งของการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาชีพ มีการอบรมกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ และเปิดเวทีแลกเปลี่ยนมีการยกย่องผลงาน

C-Check การตรวจสอบ มีการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรับฟังข้อมูลสะท้อนกลับจากครู

A-Act การปรับปรุง นำผลการตรวจสอบ มาปรับปรุงและสร้างมาตรฐานขององค์กรเพื่อพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะผู้นำทางวิชาการ และเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Jaikla (2019) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน การจัดการโปรแกรมการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phromma (2020) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ความเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร ทั้งนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukkasem (2021) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พะเยา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากครูผู้สอน จำแนกตามเพศ คือ เพศมีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็น ด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงมีแนวคิดในการให้ความสำคัญกับงานวิชาการที่คล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Pumpaka (2021) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน ระดับการศึกษามีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะระดับการศึกษามีผลต่อแนวคิดในการดำเนินงานวิชาการที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Suksamran (2022) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ด้านประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ทั้งนี้เป็นเพราะประสิทธิภาพในการทำงานทำให้มุมมองในการดำเนินงานวิชาการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Rooptom (2022) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพการบริหารต่างกัน โดยรวมมีภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1 รายด้าน ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารทุกท่านสะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มุ่งเน้นการวางแผนอย่างเป็นระบบ การดำเนินการที่มีเป้าหมาย การติดตามที่ต่อเนื่อง และการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ผู้บริหารเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการที่ไม่เพียงสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่ยังร่วมมือกับครู พัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมเทคโนโลยี ส่งเสริมครูให้ผลิตสื่อ และการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ผู้บริหาร

ทุกท่าน สะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มุ่งเน้น "การประเมินเพื่อพัฒนา" (Assessment for Learning) มากกว่าการประเมินเพื่อสรุปผลเพียงอย่างเดียว ผู้บริหารเน้นการประเมินที่หลากหลาย มีการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ด้านการนิเทศการสอน แนวทางการนิเทศการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีการดำเนินการที่จริงจัง เป็นระบบ มีการวางแผนในการนิเทศ โดยใช้รูปแบบหลากหลาย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจะเน้นถึงการสร้างความตระหนักรู้ และการส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน แม้ว่าจะประสบข้อจำกัดด้านงบประมาณและเวลา ผู้บริหารต้องพยายามสนับสนุนการวิจัยผ่านการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Wongsuwan (2020) ที่ศึกษารูปแบบการนิเทศแบบพัฒนาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การนิเทศที่มีประสิทธิภาพควรเน้นการพัฒนา มากกว่าการตรวจสอบ มีการวางแผนที่ชัดเจน มีการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sombun (2022) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการบูรณาการเทคโนโลยี และเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunmee (2020) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการใช้เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่นและมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saengsawang (2021) ที่ศึกษาการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดีจะส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suksawat (2020) ที่ศึกษาการนิเทศการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการงานด้านบริหารจัดการที่หลากหลาย ทำให้การลงพื้นที่ในหอเรียนอย่างสม่ำเสมอมีข้อจำกัด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Poolsawat (2019) ที่ศึกษาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า อุปสรรคหลักในการทำวิจัยในชั้นเรียนคือ ข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ แม้ว่าครูจะเห็นคุณค่าของการทำวิจัยก็ตาม ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการวิจัยต้องมีการจัดการเรียนการสอน การลดภาระงาน และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

สรุป

จากการศึกษา ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการสอน การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า เพศมีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็น ด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับด้านอื่นๆ อีก 5 ด้าน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวม และรายด้าน มีระดับความเห็นที่แตกต่างกันทุกด้าน ด้านประสบการณ์การทำงาน ไม่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา ให้คำปรึกษาเชิงพัฒนา ส่งเสริมกิจกรรม PLC และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนพัฒนาครูรายบุคคล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านรูปแบบที่หลากหลาย เช่น Active Learning และ Project-based Learning บูรณาการทักษะศตวรรษที่ 21 เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยี ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ให้ความสำคัญกับการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย จัดสรรงบประมาณจัดหาอุปกรณ์ ส่งเสริมครูผลิตสื่อที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียน จัดอบรมทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ส่งเสริมการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การทำโครงการ แฟ้มสะสมงาน และการประเมินโดยเพื่อน พัฒนาครูให้สร้างเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ เน้น Assessment for Learning และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างตรงจุด ด้านการนิเทศการสอน ดำเนินการตามแผนปฏิทินโดยลงพื้นที่สังเกตการสอน ใช้แบบนิเทศเก็บข้อมูล วิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ และดำเนินการต่อเนื่องผ่านระบบพี่เลี้ยงและ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความตระหนักรู้ให้ครูเห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมกระบวนการวิจัย ให้คำปรึกษารายบุคคล สนับสนุนทรัพยากร ส่งเสริมการนำผลวิจัยไปใช้จริง และเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ผลงานและสร้างแรงบันดาลใจให้ครูพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการสอน การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า เพศมีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีระดับความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็น ด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับด้านอื่นๆ อีก 5 ด้าน มีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวม และรายด้าน มีระดับความเห็นที่แตกต่างกันทุกด้าน ด้านประสิทธิภาพการทำงาน ไม่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในการส่งเสริมงานวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการสอน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนพัฒนาครูรายบุคคล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านรูปแบบที่หลากหลาย เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยี และสนับสนุนทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ให้ความสำคัญกับการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน จัดสรรงบประมาณจัดหาอุปกรณ์ จัดอบรมทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ และบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ส่งเสริมการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย พัฒนาครูให้สร้างเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ เน้น Assessment for Learning และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างตรงจุด ด้านการนิเทศการสอน ดำเนินการตามแผนปฏิทินโดยลงพื้นที่สังเกตการสอน ใช้แบบนิเทศเก็บข้อมูล ให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ และดำเนินการต่อเนื่องผ่าน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความตระหนักรู้ให้ครูเห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมกระบวนการวิจัย ให้คำปรึกษารายบุคคล สนับสนุนทรัพยากร ส่งเสริมการนำผลวิจัยไปใช้จริง และเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ผลงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการประเมินผลการนิเทศที่ชัดเจน และนำข้อมูลจากการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่างเป็นระบบ รวมถึงจัดทำฐานข้อมูลผลการนิเทศเพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง 2) สร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนระหว่างครูอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดนิทรรศการแสดงผลงานครู และการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน 3) หาแหล่งทุนเพิ่มเติมจากภาคเอกชนหรือชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมถึงส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี สื่อท้องถิ่นและวัสดุเหลือใช้ในการผลิตสื่อเพื่อลดต้นทุน 4) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้และทักษะในการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย พร้อมทั้งสร้าง Rubric ของสถานศึกษาเพื่อใช้ร่วมกัน 5) จัดสรรเวลาสำหรับการลงพื้นที่สังเกตการสอนในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงพัฒนาระบบพี่เลี้ยงหรือการนิเทศโดยเพื่อนครู (Peer Coaching) 6) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยลดภาระงานที่ไม่จำเป็นของครูเพื่อให้มีเวลาทำวิจัย จัดตั้งกลุ่มวิจัยครู และจัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระหว่างกลุ่มเครือข่ายต่างๆ หรือระหว่างสถานศึกษาขนาดต่างกัน เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่าง และนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบท

2.2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อยืนยันผลกระทบของภาวะผู้นำทางวิชาการต่อคุณภาพการศึกษา

2.3. ควรศึกษาในเชิงลึกด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การศึกษากรณีตัวอย่างของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เป็นเลิศ เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีและปัจจัยแห่งความสำเร็จอย่างละเอียด

References

- Bunmee, A. (2020). *Development of Teaching Media using Local Wisdom*. (Master of Education Thesis). Chiang Mai University. Chiang Mai.
- Jaikla, C. (2019). *Academic Leadership of Basic Education Administrators under the Office of the Chiang Mai Primary Educational Service Area 1*. (Master of Education Thesis). Chiang Mai University. Chiang Mai.
- Kongthiang, S. (2018). Academic Leadership of School Administrators. *Journal of Teacher Professional Development*, 118(2), 86-70.
- National Institute of Educational Testing Service. (2025). *Results of the Ordinary National Educational Test (O-NET) for the academic year 2024*. Retrieved May 2, 2025, from <https://www.niets.or.th>
- Phromma, S. (2020). *Academic Leadership of School Administrators under the Nan Primary Educational Service Area Office 2*. (Master of Education Thesis). Chiang Mai Rajabhat University. Chiang Mai.
- Poolsawat, K. (2019). *Promoting Classroom Research for Teachers in Basic Education Institutions under the Office of the Chiang Mai Primary Educational Service Area 2*. (Master of Education Thesis). Chiang Mai University. Chiang Mai.
- Pumpaka, A. (2021). Leadership of School Administrator According to Viewpoint of Teachers under The Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 3. *Nakkabut Paritat Journal*, 13(3), 56-67.
- Rooptom, P. (2022). *Academic Leadership of School Administrators under the Office of the Primary Educational Service Area, Khon Kaen Area 3*. (Master of Education Thesis). Mahamakut Buddhist University. Khon Kaen.
- Saengsawang, J. (2021). Assessment for Developing Student Learning in Basic Education Institutions. *Journal of Educational Sciences*, 21(3), 167-182.
- Sombun, N. (2022). *Development of Learning Management According to the Basic Education Core Curriculum B.E. 2008 (Revised Edition 2017)*. (Master of Education Thesis). Naresuan University. Phitsanulok.
- Srisa-ard, B. (2017). *Basic Research*. (10th ed.). Bangkok: Suweeriyasarn.

- Sukkasem, W. (2021). *Academic Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness of Schools under the Office of the Primary Educational Service Area, Phayao Area 1.* (Master of Education Thesis). University of Phayao. Phayao.
- Suksamran, K. (2022). *Academic Leadership of School Administrators in Pluak Daeng District, Rayong Primary Educational Service Area Office 1.* (Independent study for Master of Education). Krirk University. Bangkok.
- Suksawat, W. (2020). *Teaching Supervision of School Administrators under the Office of the Primary Educational Service Area, Uttaradit Area 2.* (Independent study for the Master of Education degree). Uttaradit Rajabhat University. Uttaradit.
- Wongsuwan, P. (2020). *Developmental Supervision Model in Basic Education Institutions.* (Doctor of Education Thesis). Khon Kaen University. Khon Kaen.